

פרשת פקודי

[ענין החכמה]

אלה * פקודי המשכן וגוי [לח כא]. חזינן שהפסיק לפקוד כל מה שהוציאו על המשכן, באמצע העבודה, כאשר עדיין לא גמרו מלאכת הבגדי כהונה. והטעם יש לומר דכשבנו המשכן להשרות שכינה אף בדברים גשמיים כזהב וכסף, שהוא להראות שכל דבר אם אך נעשה לש"ש הוא דבר קדוש, אבל הוא תנאי באם נעשה כל הכסף והזהב שבו לדבר קדוש, אבל אם נעשה גם שלא לקודש אז אין להחשיבו קודש, ולכן קודם שעשה הבגדי כהונה פקד לראות אם כל הכסף והזהב נעשה לקודש, שבאופן זה כשיתנהג הכהן ראוי לעבוד עבודה"ק.

אלה פקודי. נראה שעצם החשבון הוא להורות שצריך האדם לעשות חשבון על כל דבר שנתן לו השי"ת, בין על זמן החיים, מה עשה בזמן היקר שקצב לו הקב"ה, אם הקדישו לתורה ומצות או ח"ו לאבוד, בין על שפע הפרנסה, מה עשה בממונו, ואף על הצדקה, איזה עניני צדקה עשה, שלא יחשוב האדם כי במה שנתן לו השי"ת יכול לעשות מה שרוצה, דהרי אמרה תורה פרטי דינים כיצד ינהג בממונו, כגון שאסור לו להשחית אף פרוטה אחת שלא לצורך, ובא"י בזמן שהיובל נוהג איכא דינים שאף מה ששניהם ^{הוא} רוצים א"א להם, כמוכר שדה אחוזה, מטעם כי לי הארץ, ולכן צריך לעשות חשבון על כל דבר, וכמו כן מה עשה בכל הכוחות והכשרונות שנתברך בהם אם השתמש בהם כרצון השי"ת לתורה ולמצות.

אלה פקודי המשכן משכן העדות. פירש"י המשכן משכן שני פעמים, רמזו למקדש שנתמשכן

* נאמר בהספד על ר' שאול גאלדבערג ע"ה.
דרש משה / פיינשטיין, משה בן דוד [עמוד 89] (3193)

בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל. לכאורה למה נאמר דבר זה בחשבון כספי וזהבי הנדבות של ישראל עבור המשכן, יותר הי"ל לכתוב במקום אחר. ונראה שבא ללמד היות ורוב האנשים אשר היו בחזקת כשרות נתקלקלו במה שסומכין על עצמם שהם חוקים באמונתן ומעשיהם, ולא יכשלו בשום חטא בהתחברם עם כל מיני בני אדם, אף שהם רשעים ובעלי תאוה וכופרים, והוא בא מגאווה או מטעות האומדנא, ולפעמים מחשבתן לטובה כדי להחזירם בתשובה, וגם הם סומכין שאחרים לא יחשדו אותם, ואין נזהרים מדברים שבנ"א יכולין לחשוד, ועוברים על והייתם נקיים [במדבר לב כב], ובא מזה שהרבה אנשים שחושדים אותם, חוטאים על ידיהם, שהם רואין מה שהם עושים, וחושבים שמסתמא אין בדבר זה איסור או שאינו חמור כל כך, ונעשו ממילא כעין מסיתים ומדיחים ח"ו. ובוה שמשה עצמו אף שהיתה צדקתו ונאמנותו מפורסמת, ושהקב"ה עצמו העיד ע"ז, מ"מ הראה החשבון לכל ישראל כדי שלא יחשדוהו, משום שאולי יחשדוהו איזה אנשים, ולא התבייש ע"ז לומר שמצד גדלותו לא יחשדוהו, וגם הוא עצמו היה ירא מחטא שלא להכשל בשום דבר, וילמדו מזה כל אדם מכ"ש. ולכן נקט הקרא בכאן הרמז כי בשביל חטא זה באו לידי עונות ופשעים עד שנחרב המשכן בעונותיהם.

ובצלאל וגוי עשה את כל אשר צוה ה' את משה [לח כב]. זה ברור שאנו מחוייבין לעשות כפי שנמסר לנו ממשה, ומה שלא נאמר למשה אינו בכלל תורה שיצטרכו לעשות, וכ"ש שאסור לעשות היפוך ממה שנאמר למשה, ומה שעשה בצלאל משכן תחילה